ВІДГУК

офіційного опонента Білецької Вікторії Вікторівни,
кандидата наук з фізичного виховання і спорту, доцента,
завідувача кафедри спортивної підготовки та фітнесу
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
на дисертаційну роботу Луо Сяньюй
на тему: «Формування ціннісних орієнтацій до занять
фізичною культурою студентської молоді Китаю»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність теми дослідження. У контексті глобальних трансформацій сучасної системи вищої освіти особливого значення набуває завдання виховання всебічно розвиненої, гармонійної особистості, яка володіє свідомою мотивацією до збереження соматичного та психоемоційного здоров'я, прагне до постійного самовдосконалення та ведення продуктивного способу життя. У даному вимірі фізична культура виступає не просто як традиційний навчальний компонент, а як фундаментальний базис загальнолюдської культури особистості, що визначає її ціннісні орієнтири, поведінкові установки та звички.

Освітня галузь переживає новий етап розвитку, коли виникає нагальна потреба в переосмисленні фізичного виховання: від суто нормативно-контрольного спрямування до формування ціннісно-мотиваційної основи здорового способу життя. Зазначена проблема є надзвичайно гострою для студентського віку. Саме в цей період відбувається активна перебудова життєвих пріоритетів і світоглядних моделей, де фізична культура має посісти чільне місце як дієвий ресурс самореалізації та зміцнення здоров'я.

Особливого науково-практичного інтересу ця проблематика набуває в умовах модернізації системи вищої освіти Китайської Народної Республіки. На тлі переходу від концепції «освіти для екзаменів» до парадигми «освіти для розвитку особистості» та реалізації державного курсу «Здоров'я нації понад усе», значна частина китайських студентів все ще сприймає заняття фізичною культурою як формальний, обов'язковий елемент навчального плану, а не як особистісну цінність чи внутрішню потребу. Стрімкий розвиток інформаційних технологій, зростання академічного навантаження спричиняють зниження обсягів рухової активності молоді.

Актуальність дисертаційного дослідження Луо Сяньюй зумовлена наявним протиріччям між високою суспільно-державною потребою у формуванні стійкого ціннісного ставлення студентства до занять фізичною культурою та недостатнім обґрунтуванням ефективних педагогічних умов і моделей, здатних забезпечити трансформацію зовнішнього контролю у внутрішньо вмотивовану, усвідомлену потребу в руховій активності, підвищенні фізичної підготовленості й покращенні показників якості життя.

Виходячи з цього, обраний здобувачем напрям наукового пошуку щодо

теоретико-методичного обґрунтування, розробки та експериментальної апробації моделі формування ціннісних орієнтацій студентської молоді Китаю до занять фізичною культурою є безапеляційно актуальним, своєчасним і має суттєве значення для теорії та практики фізичного виховання.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021-2025 рр. у межах теми кафедри теорії і методики фізичного виховання «Удосконалення системи педагогічного контролю фізичної підготовленості дітей, підлітків і молоді в закладах освіти» (номер державної реєстрації 0121U108938).

Особистий внесок Луо Сяньюй як співвиконавця наукової теми полягає в концептуальному обґрунтуванні моделі формування ціннісних орієнтацій китайських студентів до занять фізичною культурою у ЗВО, проведенні комплексного експериментального дослідження та оцінці впливу розробленого педагогічного впливу на показники рухової активності, фізичної підготовленості, термінальних і інструментальних цінностей та якості життя студентської молоді.

Наукова новизна результатів дисертації. Серед здобутих результатів представленого дисертаційного дослідження, на нашу думку, найбільшу цінність, теоретичне і практичне значення має наукова новизна роботи:

- вперше на основі комплексного педагогічного, соціологічного та медико-біологічного дослідження визначено структуру ціннісних орієнтацій студентської молоді Китаю у сфері фізичної культури та встановлено системні взаємозв'язки між мотиваційно-ціннісними установками студентів, рівнем їх рухової активності, показниками фізичного розвитку, фізичної підготовленості та компонентами якості життя;
- вперше визначено компоненти здорового способу життя та систему факторів (соціальних, мотиваційних, поведінкових і фізіологічних), котрі детермінують формування ціннісних орієнтацій студентської молоді Китаю до занять фізичною культурою та визначають рівень їх фізичного стану і рухової активності;
- вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено модель формування ціннісних орієнтацій студентської молоді Китаю до занять фізичною культурою, яка інтегрує мотиваційно-ціннісний, організаційно-педагогічний та діяльнісний компоненти та спрямована на підвищення рівня рухової активності, фізичної підготовленості та показників якості життя студентів;
- розширено наукові уявлення про роль фізичної культури як важливого соціально-педагогічного чинника формування здорового способу життя студентської молоді та підвищення показників якості їх фізичного, психоемоційного та соціального благополуччя;
- доповнено та уточнено наукові дані щодо структури мотивів, потреб і інтересів студентської молоді Китаю до занять фізичною культурою, а також їх впливу на рівень рухової активності, фізичної підготовленості та участь у

різних формах фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Теоретична цінність отриманих здобувачем результатів полягає у системному поглибленні та систематизації теоретико-методологічних засад формування ціннісно-мотиваційної сфери студентської молоді у процесі фізичного виховання. У дисертації здійснено узагальнення сучасних вітчизняних і зарубіжних наукових підходів, що дало змогу обґрунтувати ключові механізми становлення ціннісного ставлення студентства до занять фізичною культурою. Здобувачем детально розкрито специфіку функціонування системи фізичного виховання в закладах вищої освіти Китаю, обґрунтовано формування фізичної культури особистості як її стратегічну мету, а також доведено, що важливими чинниками залучення молоді до різних форм рухової активності виступає інтегрована система їхніх внутрішніх потреб, мотиваційних установок та особистісних інтересів.

Практичне значення дослідження визначається науковим обґрунтуванням та успішним впровадженням у педагогічний процес моделі формування ціннісних орієнтацій студентської молоді Китаю до занять фізичною культурою, яка базується на комплексному врахуванні рівня рухової активності, показників фізичного стану, фізичної підготовленості та якості життя студентів і спрямована на підвищення ефективності організації фізичного виховання у закладах вищої освіти. Прикладна реалізація результатів дослідження дозволяє оптимізувати зміст і методичне забезпечення освітнього процесу, підвищити рівень мотивації студентів до систематичних занять руховою активністю, сформувати ціннісне ставлення до здорового способу життя та сприяти підвищенню показників їхньої фізичної підготовленості й якості життя. Отримані дані мають важливе значення для вдосконалення системи фізичного виховання у ЗВО та можуть бути ефективно використані під час розробки навчальних програм, методичних рекомендацій і організаційно-педагогічних рішень, спрямованих на формування здоров'язбережувального освітнього середовища

Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Обґрунтованість обраного методологічного інструментарію, системність у розв'язанні визначених завдань, а також чітка логіка педагогічного експерименту свідчать про високий рівень наукової кваліфікації здобувача та доводять повне оволодіння ним методологією науково-дослідної діяльності.

Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових публікаціях. Ключові положення, концептуальні підходи та емпіричні результати дисертаційного дослідження Луо Сяньюй пройшли належну наукову апробацію й були систематично представлені на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних заходах, зокрема: ІІІ Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Фізична культура і спорт у закладах освіти» (м. Луцьк, 2024 р.), XIII Міжнародній науковій конференції «Молодь та олімпійський рух» (м. Київ, 2025 р.), ІІІ Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми фізичного виховання різних груп населення» пам'яті Т. Ю.

Круцевич (м. Київ, 2026 р.), IV Науково-практичній конференції з міжнародною участю «Фізична культура і спорт: традиції, досвід, інновації» (м. Запоріжжя, 2026 р.), а також обговорювалися на науково-практичних конференціях і круглих столах кафедри теорії і методики фізичного виховання НУФВСУ (2020-2024 рр.).

Повнота викладу матеріалів дисертації в науковій періодиці є достатньою та повністю відповідає встановленим вимогам МОН України. Основний зміст, теоретичні узагальнення та експериментальні дані наукової праці висвітлено в 11 наукових публікаціях. Серед них: 8 наукових статей, опублікованих у фахових виданнях України, внесених до переліку МОН України, та 3 публікації апробаційного характеру у матеріалах і тезах наукових конференцій. У працях, виконаних у співавторстві, особистий внесок здобувача полягає в організації та безпосередньому проведенні досліджень, зборі емпіричного матеріалу, первинній і математично-статистичній обробці даних, аналізі та інтерпретації отриманих результатів, а також у формулюванні наукових висновків.

Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення і обсягу.

Дисертаційне дослідження Луо Сяньюй за своєю структурою та змістом є завершеною, цілісною та самостійно виконаною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирішують важливе практичне й теоретичне завдання щодо формування ціннісних орієнтацій студентської молоді Китаю до занять фізичною культурою.

Робота викладена на 260 сторінках комп'ютерного тексту та складається з анотації двома мовами (українською та англійською), змісту, переліку умовних позначень і скорочень, вступу, п'яти логічно пов'язаних розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел, який містить 197 найменувань (з них значна частина опрацьованих праць закордонних авторів), а також 8 додатків. Основний зміст роботи якісно ілюстровано 51 таблицею та 9 рисунками, які систематизують емпіричні дані й суттєво полегшують сприйняття результатів.

У вступі здобувачем науково обґрунтовано актуальність обраної проблеми, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано методологічний апарат, наукову новизну, теоретичне й практичне значення результатів, зв'язок із науковими програмами, надано дані про апробацію та публікації.

У розділі 1 висвітлено теоретико-методичні засади досліджуваної проблеми. Автором здійснено ґрунтовний аналіз функціонування системи фізичного виховання у закладах вищої освіти КНР, розкрито суть формування фізичної культури особистості як стратегічної мети освітнього процесу та систематизовано сучасні наукові концепції формування ціннісних орієнтацій студентів.

У розділі 2 подано характеристику методологічного інструментарію (комплексу теоретичних, медико-біологічних, соціологічних, психологічних, педагогічних та статистичних методів), а також детально висвітлено

послідовність етапів організації дослідження.

У розділі 3 представлено аналіз емпіричних даних, що детермінують фізичний стан студентів. Здобувачем проаналізовано ставлення студентської молоді Китаю до фізичної культури та здорового способу життя, оцінено їхні поведінково-ціннісні орієнтації, структуру рухової активності, якість життя (за опитувальником SF-36), а також показники фізичного розвитку й фізичної підготовленості.

У розділі 4 теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено ефективність модель формування ціннісних орієнтацій студентської молоді Китаю до занять фізичною культурою. На основі аналізу педагогічного експерименту доведено позитивну динаміку показників рухової активності, фізичного стану, якості життя та трансформацію структури термінальних й інструментальних цінностей студентів.

У розділі 5 автор здійснив узагальнення та аналіз отриманих результатів, зіставивши їх із даними сучасних наукових праць вітчизняних та зарубіжних дослідників.

Загальні висновки є змістовними, логічно випливають із результатів дослідження та повністю відповідають сформульованим у вступі завданням.

Оформлення та обсяг дисертаційної роботи Луо Сяньюй повністю відповідають чинним вимогам Міністерства освіти і науки України щодо оформлення дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дотримання академічної доброчесності в дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Аналіз тексту представленої дисертаційної роботи та ґрунтовне ознайомлення з науковими публікаціями здобувача надає підстави для висновку про дотримання дисертантом вимог академічної доброчесності у повному обсязі.

Стиль та мова дисертації. Дисертаційна робота Луо Сяньюй виконана державною мовою на високому науково-методичному рівні. Текст праці викладено у чіткому академічному стилі, з дотриманням вимог логічності, послідовності, об'єктивності та аргументованості викладу матеріалу.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Слід зазначити, що дисертаційна робота містить певні недоліки, які не впливають на її загальну високу оцінку та не знижують її наукового рівня:

1. У першому та третьому розділах здобувач слушно зазначає важливість соціокультурного контексту Китаю. Попри це, у структурі розробленої моделі та описах педагогічних впливів недостатньо деталізовано, як саме традиційні цінності китайського суспільства інтегровані в сучасний освітній процес ЗВО і чим запропоновані засоби відрізняються від традиційної китайської практики фізичного виховання.
2. Потребує додаткового пояснення той факт, що внаслідок педагогічного експерименту цінність «щасливе сімейне життя» у студентів втратила провідні позиції, змістившись з 1-го на 16-те місце. Чи не вважає автор це свідченням дисбалансу у формування особистості під впливом впровадженої програми?

3. На нашу думку, потребує уточнення питання щодо гендерної диференціації. В ході роботи здобувачем встановлено різні пріоритети: для студенток 1-го курсу важливою є «любов», а для студентів – «здоров'я». Чому ж модель пропонує уніфіковані етапи реалізації для осіб обох статей?
4. У 4-му розділі наведено дані, що у першокурсників цінність «відповідальність» прямо корелює з фізичним функціонуванням. Чим можна пояснити, що цей зв'язок стає менш вираженим на другому курсі, де рівень відповідальності за навчання (академічне навантаження) навпаки зростає?
5. Серед організаційно-педагогічних умов автор пропонує розширення позааудиторних форм та самостійних занять у спортивних секціях. Дискусійним залишається питання щодо інструментів педагогічного супроводу та методичного контролю за обсягом і безпекою таких самостійних занять, аби запобігти форсованим навантаженням або перевтомі студентів.

Зазначені зауваження та недоліки в переважній більшості носять дискусійний характер та не впливають на загальне позитивне враження від змісту дисертаційної роботи.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Луо Сяньюй на тему «Формування ціннісних орієнтацій до занять фізичною культурою студентської молоді Китаю», є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01. 2022 р. № 44, зі змінами), а її автор, Луо Сяньюй, заслуговує присудження ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:
Кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент, завідувач кафедри спортивної
підготовки та фітнесу
Факультету фізичного виховання і спорту
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка Вікторія БІЛЕЦЬКА